

Lausunto
3.2.2025
109/08.00.00/2022

1

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus
kirjaamo@pohjois-karjala.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 17.12.2024

LAUSUNTO POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTAKAAVA 2040 2. VAIHEEN (ENERGIA JA MAISEMAT) KAAVAEHDOTUKSESTA

Pohjois-Karjalan liitto on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 2. vaiheen (energia ja maisemat) kaavaehdotuksesta.

Vaihemaakuntakaavassa käsitellään muun muassa maakunnan sähkönsiirtoverkostoa ja siihen liittyvää energiainfrastruktuuria, uusiutuvan energian (erityisesti tuulivoima ja aurinkoenergia) tuotantoa ja niiden maankäytöllisiä tarpeita sekä maisema- ja pohjavesialueita.

Maakuntakaavaehdotukseen esitetään taustaselvitysten ja luonnoksen palautteiden perusteella muun muassa 18 kappaletta tuulivoima-alueita. Kaavaluonnokseen verrattuna alueita on vähennetty ja rajattu monin paikoin uudestaan haitallisten vaikutusten riskien pienentämiseksi. Kaavaehdotukseen on lisätty Pukaronmäen tuulivoima-alue (Nurmes), mikä sijoittuu Kainuun maakuntarajan läheisyyteen alle 2 km etäisyydelle. Osa alueesta on jo voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu tuulivoima-alueena.

Maakuntakaavaehdotus

Kainuun liiton lausunto Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 2. vaiheen (energia ja maisemat) kaavaluonnoksesta 13.9.2024 on otettu huomioon maakuntakaavan valmistelussa.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa maakuntakaavaehdotuksesta.

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Teppo Törmä, maankäyttöasiantuntija

Puolangan kunta
kunta@puolanka.fi
Maaherrankatu 7
89200 Puolanka

Viite: Lausuntopyyntö 10.1.2025

LAUSUNTO PUOLANGAN KIRKONKYLÄN ASEMAKAAVAN OSITTAISEN MUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Puolangan kunta pyytää Kainuun liitolta lausuntoa Kirkonkylän asemakaavan osittainen muutos ja laajennus uusiutuvan energian ja kiertotalouden alue kaavahankkeen vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). Kaavoitustyön tarkoituksena on muuttaa ja laajentaa asemakaavaa niin, että mahdollistetaan alueella olevan biokaasulaitoksen tuotannon ja toiminnan laajentaminen ja uudet vastaavatyypisten toimintojen aluevaraukset. Voimassa olevaa kaavaa muutetaan lähinnä tieyhteyksien osalta. Kaavoitettavalle alueelle suunnitellaan uusi tieyhteys Pudasjärven tieltä. Lisäksi huomioidaan biokaasulaitoksen välittömään yhteyteen mahdolliset muut jatkojalostusinvestoinnit, kuten muun muassa kierrätyslannoitteiden tuotanto, hiilidioksidin (CO₂) jalostus vähähiiliseksi betoniksi sekä energiavarastot ja muu energianinfrastruktuuri.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kainuun maakuntavaltuuston 22.12.2021 hyväksymän maakuntaohjelman yhtenä tavoitteena on, että Kainuu on aktiivinen vihreän siirtymän toimija, joka tuottaa ilmaston muutoksen vaatimia ratkaisuja niiden globaaliin kysyntään. Kainuun liitto toteaa, että Puolangan kirkonkylän asemakaavan osittainen muutos tukee osaltaan maakuntaohjelman vihreän siirtymän tavoitteita.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu tiiviisti ja siinä on esitetty voimassa olevat Kainuun maakuntakaavat. Tuulivoimamaakuntakaavan 2035 osalta Kainuun liitto tarkentaa, että maakuntahallitus on 12.02.2024 (§ 26) päättänyt määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää maakuntakaavan hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon.

Lausunnoilla olevaa kaavahankealuetta suunniteltaessa on hyvä huomioida sen alueella ja välittömään läheisyyteen osoitetut taajamatoimintojen alueen (A-alue), maa- ja metsätalousvaltainen alueen (M-alue), poronhoitoalueen rajan, Kiiminkijoen kehittämisen yhteistyöalueen (kj), kantatien (kt) ja energiahuollonalueen (en) maakuntakaavamerkinnot sekä niitä koskevat suunnittelumääräykset. Lisäksi suunnittelualueetta koskevat koko maakuntakaava-

alueen käsittävät yleiset suunnittelumääräykset kuten energian siirron yleiset suunnittelumääräykset.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija

Puolangan kunta
kunta@puolanka.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 8.1.2025

LAUSUNTO TULIJOKILAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVAN VIREILLETULOSTA SEKÄ OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Puolangan kunta on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Tulijokilan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). Osayleiskaava laaditaan MRL 77 a §:n mukaisena yleiskaavana, jolloin yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan rakennusluvan perusteena. Osayleiskaava laaditaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan lain (YVA-laki) mukaisesti erillismenettelynä, jossa ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan kaavoituksen rinnalla omana hankkeenaan.

UBRE Wind Kilo Ky suunnittelee Tulijokilan hankealueelle enimmillään 11 tuulivoimalan suuruista tuulivoimapuistoa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho noin 7 MW. Tuulivoimapuiston kokonaisteho on noin 79 MW. Suunnittelualue sijaitsee n. 25 kilometrin etäisyydellä Puolangan keskustaajamasta etelään.

Tulijokilan hankkeen samanaikaisesti meneillään olevassa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan seuraavia toteutusvaihtoehtoja:

- Vaihtoehto VE0: Hanketta ei toteuteta.
- Vaihtoehto VE1: Tulijokilan alueelle rakennetaan enintään 11 tuulivoimalaa
- Vaihtoehto VE2: Tulijokilan alueelle rakennetaan enintään 9 tuulivoimalaa

Arviointiohjelmassa on sähkönsiirrolle esitetty yksi reittivaihtoehto. Sähkönsiirron vaihtoehdossa SVE1 rakennetaan noin 4 kilometrin pituinen 110 kV voimajohto hankealueen eteläpuolelle liittyen Nuojua-Seitenoikea 110 kV voimajohtoon.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on selkeä kokonaisuus. OAS:ssa on huomioitu Kainuun voimassa olevat maakuntakaavat, maakuntakaava- aluetta koskevat yleismääräykset sekä kaava-alueen läheisyyteen liittyvät maakuntakaavamerkinnot pääosin riittävästi. Kainuun liitto täsmentää, että

OAS:ssa todetusta poiketen suunnittelualueelle kohdistuu maa- ja metsätalousvaltaisen alueen maakuntakaavamerkintä (M, aluevaraus), jota koskee myös suunnittelumääräys. Lisäksi Kylä-merkintä (at, Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030) ja sitä koskeva suunnittelumääräys olisi hyvä lisätä OAS:n sivulta 9 alkavaan listaukseen.

Kainuun liitto toteaa, että suunniteltua Tulijokilan tuulivoima-aluetta ei ole osoitettu voimassa olevissa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 tai tuulivoimamaakuntakaavassa 2035. Kainuussa maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta.

Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista. Kunta tai kaupunki voi siten tutkia omalla kaavoituksella paikallista tuulivoimaloiden aluetta muut maakuntakaavamerkinnyt ja -määräykset huomioiden. Tulijokilan tuulivoimapuistoon suunnitellaan vaihtoehdossa 1 enintään 11 voimalaa ja vaihtoehdossa 2 enintään 9 voimalaa. Vaihtoehdon 1 ratkaisu ylittää maakuntakaavan seudullisesti merkittävän tuulivoimaloiden alueen rajan.

Suunnittelualan välittömässä läheisyydessä on useita muita suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita, joista voimassa olevissa maakuntakaavoissa on osoitettu mm. Iso Koirakangas (tv-11), Varsavaara (tv-9) ja Varsavaara laajennus (tv-29), Murtiovaara (tv-10) ja Hukkalansalo (tv-27). Lähialueelle on suunnitteilla myös muuta tuulivoimatuotantoa, mitä ei ole osoitettu maakuntakaavassa. Ennen yleiskaavan hyväksymistä on tarpeen selvittää, muodostaako Tulijokilan suunnitteluala yhdessä muiden lähellä olevien tuulivoimahankkeiden kanssa laajemman seudullisesti merkittävän tuulivoimahankealuekokonaisuuden.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaavassa osoitettu tuulivoima-alue ja sen rajaus täsmentyy siten kuntakaavassa tarkempien selvitysten ja voimalakohtaisten tarkastelujen perusteella. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Tämä edellyttää sitä, että poikkeaminen maakuntakaavasta on perusteltu riittäväillä selvityksillä. Tällaisessa tapauksessa kyseessä on hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta. Lähtökohtana on, että maakuntakaavan tavoite on turvattava samassa kaavassa, jossa maakuntakaavan ratkaisusta poiketaan. Hyväksyttävän eroavuuden edellytyksenä on lisäksi, ettei aluetta ole maakuntakaavassa varattu sellaiseen muuhun tarkoitukseen, joka estää tuulivoimarakentamisen. Hyväksyttävä eroavuus ei voi kuitenkaan tarkoittaa maakuntakaavan keskeisistä periaatteista poikkeamista eikä myöskään maakuntakaavassa erityisesti tutkitusta sijaintipaikasta poikkeamista. Maakuntakaavassa

esitetyn ratkaisun kanssa ristiriidassa oleva eli maakuntakaavan vastainen kaavaratkaisu ei ole mahdollinen ilman maakuntakaavan muuttamista. Kaavaratkaisun voidaan katsoa olevan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli kyseessä ei ole maakuntakaavan täsmentyminen tai hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta.

Kainuun liitto pyytää huomioimaan hankkeen jatkosuunnittelussa eri energiantuotanto- tai -siirtohankeiden yhteisvaikutukset ja esittämään tarvittaessa keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on erityisesti huomioitava vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön. Myös vaikutukset radiojärjestelmiin ja säätukahavaintojen ennustettavuuteen on tarpeellista arvioida ja huomioida.

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavin viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoimarakentamiseen liittyvissä suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Teppo Törmä, maankäyttöasiantuntija

Puolangan kunta
kunta@puolanka.fi
Maaherrankatu 7
89200 Puolanka

Viite: Lausuntopyyntö 8.1.2025

LAUSUNTO PUOLANGAN TERVAKANKAAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAN NÄHTÄVILLÄ OLOSTA

Puolangan kunta on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Tervakankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). UBRE Wind Julieta Ky suunnittelee Tervakankaan alueelle enimmillään 10 tuulivoimalan suuruisia tuulivoimapuistoja. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho noin 7 MW. Tuulivoimapuiston kokonaisteho on noin 70 MW. Suunnittelualueen alustava pinta-ala on noin 1710 hehtaaria.

Suunnittelualue sijaitsee Puolangan kunnan alueella, noin 18 kilometrin etäisyydellä keskustajamasta koilliseen. Suunnittelualueelta on lyhimmillään noin 7,5 kilometriä Suomussalmen kunnan rajalle, noin 9,5 kilometriä Pudasjärven kunnan rajalle, 15,5 kilometriä Hyrynsalmen kunnan rajalle ja noin 26 kilometriä Taivalkosken kunnan rajalle. Lähin kylä on Joukokylä, joka sijaitsee lähimmillään noin 1,5 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueen rajalta pohjoiseen.

Osayleiskaavoituksen rinnalla on samanaikaisesti meneillään Tervakankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely). Voimaloiden toteutusvaihtoehtojen lisäksi YVA-menettelyssä tarkastellaan sähkönsiirron osalta yhtä vaihtoehtoa, jossa hanketta varten toteutetaan noin 17,8 kilometrin pituinen 110 kV voimajohto hankealueen eteläpuolelle liittyen Kajaven Seitenoikea-Puolanka 110 kV voimajohtoon.

Lausunto osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on selkeä kokonaisuus. OAS:ssa on huomioitu Kainuun voimassa olevat maakuntakaavat, maakuntakaava-alueita koskevat yleismääräykset sekä kaava-alueen läheisyyteen liittyvät maakuntakaavamerkinnät pääosin riittävästi. Kainuun liitto täsmentää, että suunniteltu hankealue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella M, jota koskee myös suunnittelumääräys.

Kainuun liitto toteaa, että suunniteltua Tervakankaan tuulivoima-alueita ei ole osoitettu voimassa olevissa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 tai tuulivoimamaakuntakaavassa 2035. Kainuussa maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista. Kunta tai kaupunki voi siten tutkia omalla kaavoituksella

paikallista tuulivoimaloiden aluetta muut maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset huomioiden. Tervakankaan tuulivoimapuistoon suunnitellaan vaihtoehdossa 1 enintään 10 voimalaa ja vaihtoehdossa 2 enintään 8 voimalaa. Vaihtoehdon 1 ratkaisu ylittää maakuntakaavan seudullisesti merkittävän tuulivoimaloiden alueen rajan.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaavassa osoitettu tuulivoima-alue ja sen rajausta täsmennetään siten kunta-kaavassa tarkempien selvitysten ja voimalakohtaisten tarkastelujen perusteella. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Tämä edellyttää sitä, että poikkeaminen maakuntakaavasta on perusteltu riittäväillä selvityksillä. Tällaisessa tapauksessa kyseessä on hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta. Lähtökohtana on, että maakuntakaavan tavoite on turvattava samassa kaavassa, jossa maakuntakaavan ratkaisusta poiketaan. Hyväksyttävän eroavuuden edellytyksenä on lisäksi, ettei aluetta ole maakuntakaavassa varattu sellaiseen muuhun tarkoitukseen, joka estää tuulivoimarakentamisen. Hyväksyttävä eroavuus ei voi kuitenkaan tarkoittaa maakuntakaavan keskeisistä periaatteista poikkeamista eikä myöskään maakuntakaavassa erityisesti tutkitusta sijaintipaikasta poikkeamista. Maakuntakaavassa esitetyn ratkaisun kanssa ristiriidassa oleva eli maakuntakaavan vastainen kaavaratkaisu ei ole mahdollinen ilman maakuntakaavan muuttamista. Kaavaratkaisun voidaan katsoa olevan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli kyseessä ei ole maakuntakaavan täsmentyminen tai hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta.

Kainuun liitto pyytää huomioimaan hankkeen jatkosuunnittelussa eri energiantuotanto- tai -siirtohankkeiden yhteisvaikutukset. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on erityisesti huomioitava vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologisiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön. Myös vaikutukset radiojärjestelmiin ja säätutkahavaintojen ennustettavuuteen on tarpeellista arvioida ja huomioida.

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoimarakentamiseen liittyvissä suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija

Paltamon kunta
paltamon.kunta@paltamo.fi
Salmelankuja 1
88300 Paltamo

Viite: Lausuntopyyntöne 14.1.2025

LAUSUNTO VALKEISVAARAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVAN LUONNOSAI-NEISTOSTA

Paltamon kunta on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Valkeisvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnosaineistosta.

Tuulivoimapuistohankkeen tarkoituksena on kuuden tuulivoimalayksikön rakentaminen Tihisenvaaran-Möykkysenmäen alueelle. Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena osayleiskaavana. Osayleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueella.

Tuulivoimahankkeesta vastaavan tavoitteena on aloittaa tuotanto vuonna 2030. Tähän aikatauluun voivat vaikuttaa Fingrid Oyj:n voimajohtohankkeiden valmistumisaikataulu ja kantaverkon kapasiteetti.

Osayleiskaavan luonnos

Osayleiskaavan kaavaselostuksessa on todettu voimassa olevien Kainuun maakuntakaavojen kaavamerkinnot ja määräykset, jotka sijoittuvat kaava-alueelle tai sen läheisyyteen sekä on käsitelty osayleiskaavan suhdetta voimassa oleviin maakuntakaavoihin. Kainuun maakuntakaavoituksessa tuulivoimaloiden rakentamista koskevat yleiset suunnittelumääräykset ovat tarkistettu Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035. Yleismääräykset pyydetään tarkistamaan kaavaselostuksen sivuille 35–36. Tarkennuksena kaavaselostuksen sivulle 40 todetaan, että Valkeisvaaran osayleiskaavan kaava-alue sijoittuu voimassa olevan Kainuun maakuntakaavan 2020 kaavamerkinnot alueelle M (aluevarausmerkintä, maa- ja metsätalousvaltainen alue). Osayleiskaavan jatkovalmistelussa esitetään käsiteltäväksi kaavan suhdetta maakuntakaavan M-alueeseen ja sen suunnittelumääräykseen.

Täsmennyksenä kaavaselostuksen sivuille 40 ja 44 todetaan, että Valkeisvaaran tuulivoima-alue ei sijoitu voimassa olevassa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 osoitetuille tuulivoimaloiden alueille (tv). Molempien tuulivoimamaakuntakaavojen koko maakuntakaava-alueita koskevassa yleismääräyksessä todetaan, että "Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista".

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (päiväys 18.11.2024) on käsitelty maakuntasuunnittelua (sivu 15) ja maakuntakaavaa (sivut 16–29). Kainuun liitto toteaa, että Kainuun maakuntahallitus on 18.03.2024 päättänyt käynnistää Kainuun maakuntasuunnitelman 2045 ja Kainuun maakuntaohjelman 2026–2029 laatimisen. Maakuntasuunnitelma ja maakuntaohjelma hyväksytään maakuntavaltuustossa vuoden 2026 alkuun mennessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa maakuntakaavaa käsittelevä tekstiosuus karttaliitteineen pyydetään tarkistamaan Kainuun liiton verkkosivuilta saatavien ajantasaisten tietojen mukaiseksi.

Kainuun liitto

Jouni Ponnikas
aluekehitysjohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

WSP Finland
viljo.heikkinen@wsp.com
Yrttpellontie 10
90230 OULU

Viite: Lausuntopyyntöne 12.2.2025

LAUSUNTO TIESUUNNITELMASTA KANTATIEN 76 (VUOKATINTIE) JA RAUTATIEN ALIKULKU, SOTKAMO

WSP Finland on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa tiesuunnitelmasta kantatien 76 (Vuokatintie) ja rautatien alikulku, Sotkamo. Lausunto on pyydetty käsittelemään mahdollisimman kiireellisesti.

Tiesuunnitelman tavoitteena on turvata ja parantaa kävelijöiden, pyöräilijöiden ja ympärivuotisten ulkoilijoiden liikkumismahdollisuuksia Vuokatin matkailualueella ja mahdollistaa myös moottorikelkkailijoille turvallinen pääsy Vuokatinrinteiden oheispalveluiden äärelle. Tavoitteena on lisäksi edistää Vuokatin matkailualueella kestävien kulkumuotojen osuutta alueen sisäisillä matkoilla.

Tiesuunnitelmassa esitettävä hankkeen päätoimenpide on yhdistetyn väylän rakentaminen jalankululle, pyöräilylle, hiihdolle sekä moottorikelkkailulle Vuokatinrinteiden alueelta Katinkullan suuntaan. Väylä suunnitellaan kantatien 76 ja Vuokatti-Lahnaslampi radan alitse ja Suvikkaantien katuyhteyden yli.

Tiesuunnitelman mukaisten toimenpiteiden arvioidut kokonaiskustannukset ovat 4,89 M€ (MAKU=145,0/2020=100).

Tiesuunnitelma

Kainuun maakunnan alueella on voimassa kuusi maakuntakaavaa: Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaakuntakaava 2025, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava 2030, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2030 ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035, mikä on hyväksytty maakuntavaltuustossa 12.12.2023 (§ 39). Maakuntahallitus on 12.02.2024 (§ 26) päättänyt määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 tulemaan voimaan siitä jätetyistä valituksista huolimatta ennen kuin se on saanut lainvoiman. Kainuun liitto on kuuluttanut maakuntakaavan voimaan tulosta 06.03.2024. Tuulivoimamaakuntakaavan hyväksymispäätöksestä on valitettu muutoksenhakuviranomaiseen. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää maakuntakaavan hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon.

Tiesuunnitelman laatimisen kannalta keskeisimmät maakuntakaavat ovat Kainuun maakuntakaava 2020 (hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.5.2007 ja vahvistettu valtioneuvostossa 29.4.2009) ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 (hyväksytty

maakuntavaltuustossa 16.12.2019). Kainuun maakuntakaavassa 2020 on osoitettu kantatie 76 Sotkamo-Kuhmo ja Vuokatti-Lahnaslampi rata. Tiesuunnitelman hankealueesta osa sijoittuu Kainuun maakuntakaavassa 2020 aluevarausmerkinnällä osoitetulle loma- ja matkailualueelle R ja matkailupalvelujen alueelle RM.

Suunnittelualue sijaitsee Kainuun maakuntakaavan 2020 ja vaihemaakuntakaavan 2030 matkailun vetovoima-alueella mv. Matkailun vetovoimamerkinnällä osoitetaan maakunnan matkailu- ja virkistystoiminnan kannalta merkittävimmät aluekokonaisuudet. Niihin sisältyvät matkailukeskusten alueet ja niihin liittyvät virkistys-, suojelu- ja muut alueet, joista on mahdollista kehittää matkailu- ja virkistystoimintaa palveleva laaja kokonaisuus.

Suunnittelualuetta koskee myös Kainuun maakuntakaavassa 2020 osoitettu kaupunkikehittämisen kohdealue kk. Tällä kehittämismerkinnällä osoitetaan Kainuun maakuntakeskuksena yhteisesti kehitettäviä Kajaanin ja Sotkamon keskustaajamien aluetta. Merkintää koskee suunnittelumääräys.

Suunnittelualue sijoittuu liikenteen yhteistyökäytävän (Ik, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030, Oulu-Kajaani-Vartius-vyöhyke) kehittämismerkintöjen alueelle, jota koskee suunnittelumääräys.

Tiesuunnitelman suunnitelmaselostuksessa on todettu kyseessä olevan hankkeen kannalta keskeiset Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelman keskeiset tavoiteteemat.

Kainuun maakuntakaavoituksessa on annettu koko maakuntakaava-aluetta koskevia yleismääräyksiä, muun muassa liikenneturvallisuutta ja maa-ainesten ottotoimintaa koskevat yleiset suunnittelumääräykset. Yleiset suunnittelumääräykset koskevat lausunnoilla olevaa suunnittelualuetta.

Kainuun voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmäkaavakartta (12.12.2023) on tarvittaessa saatavissa Kainuun liiton verkkosivujen kohdasta Aluesuunnittelu – Voimassa olevat kaavat.

Tiesuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisella edistetään Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita, liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta sekä parannetaan Vuokatin matkailualueella kestävän liikkumisen mahdollisuuksia.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa tiesuunnitelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija

Tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, kirjaamo

Ristijärven kunta
yhteispalvelu@ristijarvi.fi
Aholantie 25, 88400 Ristijärvi

Viite: Lausuntopyyntöne 20.1.2025

LAUSUNTO RISTIJÄRVEN PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAHANKKEEN OSAYLEISKAAVAN KAAVAEHDOTUKSESTA

Ristijärven kunta on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Pieni-Paljakan tuulivoimahankkeen osayleiskaavaehdotuksesta. Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee enimmillään 9 enintään 300 metriä korkean tuulivoimalan rakentamista Ristijärven ja Puolangan kuntien Pieni-Paljakan alueelle noin 12,5 km päähän Ristijärven keskustaajaman luoteispuolelle ja noin 3 kilometrin päähän Uvan pohjoispuolelle. Tuulivoimaloista 7 sijoittuisi Ristijärven kunnan alueelle. Ensisijainen tavoite on liittää tuulivoimapuisto suunnittelualueen länsipuolella kulkevaan Kajave Oy:n Uva-Paljakka voimajohtoon. Lisäksi selvitetään uuden voimajohtoon rakentamista joko suunnittelualueen länsi- tai eteläpuolelle.

Osayleiskaava laaditaan 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena osayleiskaavana. Osayleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueella (tv-alueilla).

Tuulivoimapuiston toteuttaminen edellyttää YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia ja MRL-lain mukaisen osayleiskaavan laatimista. Kainuun ELY-keskus YVA-menettelyssä YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena on antanut perustellun päätelmän Pieni-Paljakan tuulivoimahankkeesta 31.3.2023 (KAI-ELY/791/2021).

Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston kaavat laaditaan erillisinä Ristijärven ja Puolangan kunnille kuitenkin siten, että kaavojen kaavaluonnosaineistot ovat yhtenäiset. Kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen kuuleminen toteutetaan erikseen molemmissa kunnissa. Kaavat rajoittuvat toisiinsa, joten suunnittelussa tehdään tiivistä yhteistyötä kuntien kesken ja tavoitteena on, että kaavat voisivat edetä samanaikaisesti molemmissa kunnissa.

Osayleiskaavaehdotus

Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotus on selkeä ja havainnollinen kokonaisuus. Kainuun liitto toteaa huomioitavaksi osayleiskaavaselostuksessa, että Kainuun tuulivoimamaakuntakaavaksi 2035 nimetyssä vaihemaaakuntakaavassa on käsitelty seudullisesti merkittävien tuulivoimaloiden alueiden, voimajohtojen maakuntakaavamerkintöjen muutostarpeiden ja pohjavesialueiden lisäksi myös

valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 on hyväksytty Kainuun maakuntavaltuustossa 12.12.2023 (§ 39) osayleiskaavan kaavaselostuksessa mainitun maakuntahallituksen sijaan. Kainuun maakuntahallitus on käsitellyt Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 hyväksymistä 20.11.2023 (§ 196).

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 ja tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on osoitettu tuulivoimaloiden alueita (tv). Osayleiskaavaehdotuksen kaavaselostuksessa esitetystä poiketen maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden suunnittelumääräys koskee maakuntakaavassa osoitettuja tuulivoimaloiden alueita eikä Pieni-Paljakan suunnittelualueita, joka sijaitsee niiden ulkopuolella.

Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Pieni-Paljakan suunnittelualueelle suunnitellaan Ristijärvellä ja Puolangalla alle seudullisesti merkittävän tuulivoimaloiden alueen rajan muodostamaa kokonaisuutta. Alueen ympäristössä on suunnitteilla muita tuulivoimaloiden alueita. Pieni-Paljakan ja lähialueen muiden hankkeiden suunnittelussa on tarpeen huomioida maakuntakaavan merkinnät ja määräykset seudullisesti merkittävän tuulivoimahankealuekokonaisuuksien muodostumisesta.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa osayleiskaavaehdotuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija

Kainuun ELY-keskus

kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi

PL 115

87101 Kajaani

Viite: KAIELY/871/2024

LAUSUNTO SUOMUSSALMEN VIENALAISKYLIEN KULTTUURI- JA ERÄNKÄYNTIMAISEMIEEN VALTAKUNNALLISEN MAISEMANHOITOALUEEN PERUSTAMISESTA, SUOMUSSALMEN VIENALAISKYLIEN MAAKUNNALLISEN MAISEMANHOITOALUEEN EHDOLLISESTA LAKKAUTTAMISESTA SEKÄ MAISEMANHOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN LUONNOKSESTA

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Suomussalmen vienalaiskylien kulttuuri- ja eränkäyntimaisemien valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamisesta, Suomussalmen vienalaiskylien maakunnallisen maisemanhoitoalueen ehdollisesta lakkauttamisesta sekä maisemanhoito- ja käyttösuunnitelman luonnoksesta.

Vienan veräjä ry on tehnyt 28.11.2024 Kainuun ELY-keskukselle aloitteen luonnonsuojelulain 92 §:n mukaisen, valtakunnallisen Suomussalmen vienalaiskylien kulttuuri- ja eränkäyntimaisemat maisemanhoitoalueen perustamisesta *Suomussalmen vienalaiskylien kulttuuri- ja eränkäyntimaisemien* alueelle. Alue sisältyy valtioneuvoston 18.11.2021 tekemään päätökseen valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista.

Maisemanhoitoalue voidaan perustaa luonnon ja kulttuurimaiseman kauneuden, historiallisten ominaispiirteiden tai siihen liittyvien muiden erityisten arvojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi. Perustamisen lähtökohtana on paikallisten toimijoiden halu huomioida maisemaan liittyviä arvoja alueiden hoidossa ja käytössä. Päätöksen valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamisesta tekee ympäristöministeriö Kainuun ELY-keskuksen esityksestä.

Perustaminen edellyttää lisäksi ajantasaista maisemanhoito- ja käyttösuunnitelmaa, jonka laatimista ovat yhdessä koordinoineet ELY-keskus ja Suomussalmen kunta. Suunnitelma on laadittu perusteellisimmin valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi rajatulle alueelle. Tuon alueen pohjois- ja luoteispuolelle sijoitettavia alueita on tarkasteltu suunnitelmassa ennen kaikkea alueen virkistyskäytön ja kylien perinnebiotooppien hoidon näkökulmasta. Suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen on maanomistajille vapaaehtoista. Tavoitteena on kannustaa asukkaita ja muita tahoja hoitamaan kulttuuriympäristöä pitkäjänteisesti ja hakemaan työlle taloudellista tukea.

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

Maakunnallinen maisemanhoitoalue on tarpeellista lakkauttaa, jos alueelle perustetaan valtakunnallinen maisemanhoitoalue. Samaa aluetta voi koskea vain yksi luonnonsuojelulain mukainen maisemanhoitoaluepäätös. Suomussalmen kunta on 17.12.2024 esittänyt ehdollista lakkautusta Kainuun ympäristökeskuksen päätöksellä 19.11.2001 perustetulle Suomussalmen vienalaisylien maisema-alueelle. (Kyseinen status vastaa uudessa luonnonsuojelulaissa maakunnallista maisemanhoitoaluetta.) Ehdollinen lakkautus tarkoittaa sitä, että lakkauttaminen tehdään vain sillä edellytyksellä, että valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustaminen toteutuu.

Valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustaminen, maakunnallisen maisemanhoitoalueen ehdollinen lakkauttaminen sekä maisemanhoito- ja käyttösuunnitelmaluonnos

Maisemanhoito- ja käyttösuunnitelman luonnos on ansiokkaasti laadittu, ja siitä käy selkeästi ilmi laajan alueen monipuolinen luonnon- ja kulttuuriympäristön kokonaisuus.

Tarkennuksena maisemanhoito- ja käyttösuunnitelman luonnokseen Kainuun liitto toteaa, että Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa: Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaakuntakaava, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on käsitelty seudullisesti merkittäviä tuulivoimaloiden alueita, muutostarpeita voimajohtojen maakuntakaavamerkintöihin, pohjavesialueita ja valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 on kuulutettu voimaan 6.3.2024, mutta se ei ole vielä lainvoimainen.

Maisemanhoitoaluetta koskevien perustamispäätösten tulee olla ohjeena mm. maakuntakaavaa laadittaessa (Alueidenkäyttölaki 132/1999 28 §). Kainuun voimassa olevassa tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on osoitettu maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti arvokkaana alueena (vma) Suomussalmen vienalaisylien kulttuuri- ja eränkäyntimaisema, jolle esitys valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamisesta kohdistuu. Maisemanhoito- ja käyttösuunnitelma on laadittu sen lisäksi myös laajemmalle alueelle. Vienalaisylien maisemanhoito- ja käyttösuunnitelman luonnoksen mukaan maisemanhoitoalueen perustamispäätökseen ei liitetä maanomistajien kannan mukaisesti rajoittavia määräyksiä (Luonnonsuojelulaki 9/2023 93 §).

Kainuun liitto tarkentaa, että koko maakuntakaava-aluetta koskevia yleisiä suunnittelumääräyksiä on annettu esimerkiksi rantojen käyttöä (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030) ja liikenneturvallisuutta (Kainuun maakuntakaava 2020) koskien, poiketen maisemanhoito- ja käyttösuunnitelmassa mainittuihin poronhoidon huomioimista, virkistyskäytön kehittämistä ja maisemallisesti herkkien alueiden huomioimista koskien (s. 69). Ajantasaiset tiedot Kainuun koko maakuntakaava-aluetta koskevista yleisistä suunnittelumääräyksistä on saatavilla Kainuun liiton verkkosivuilla.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa Suomussalmen vienalaiskylien kulttuuri- ja eränkäyntimaisemien valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamisesta, Suomussalmen vienalaiskylien maakunnallisen maisemanhoitoalueen ehdollisesta lakkauttamisesta sekä maisemanhoito- ja käyttösuunnitelman luonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Pohjois-Savon ELY-keskus

kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

Kallanranta 11

PL 2000

70101 Kuopio

Viite: POSELY/547/2024

LAUSUNTO HUTTUSENLEHDON TUULI- JA AURINKOVOIMAHANKKEEN YVA-OHJELMASTA

Pohjois-Savon Ely-keskus pyytää Kainuun liitolta lausuntoa Huttusenlehdon tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma).

Ilmatar Sonkajärvi Oy suunnittelee Huttusenlehdon tuuli- ja aurinkovoimavoimahanketta Pohjois-Savon maakuntaan Sonkajärven kuntaan. Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on noin 4765 hehtaaria. Kainuun maakunnan raja sijaitsee tuuli- ja aurinkovoima alueiden itäpuolella, lähimmillään noin 11 km etäisyydellä tuulivoima-alueesta ja noin 8 kilometrin etäisyydellä aurinkovoima-alueesta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioidaan seuraavat vaihtoehdot:

- VE0: Hanketta ei toteuteta
- VE1: Tuulivoima-alueelle rakennetaan enintään 20 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä ja yksikköteho 7-10 MW. Aurinkovoima-alueelle rakennetaan noin 180 MWp:n aurinkovoimala.
- VE2: Tuulivoima-alueelle rakennetaan 16 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä ja yksikköteho 7-10 MW. Aurinkovoima-alueelle rakennetaan noin 180 MWp:n aurinkovoimala.

Sähkönsiirron osalta arvioidaan yksi toteutusvaihtoehdot ja toteuttamatta jättäminen:

- SVE0: Hanketta ei toteuteta
- SVE1: Sähkönsiirron liityntä valtakunnanverkkoon toteutetaan 110 kV voimajohtolla Tervakorven sähköasemalle. Voimajohtoreitin pituus on noin 31,1 kilometriä.

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa: Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaakuntakaava, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2030, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035. Maakuntahallitus on 12.02.2024 (§ 26) päättänyt

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää maakuntakaavan hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on laadittu selkeästi. Kainuun ja Pohjois-Savon maakuntarajojen molemmin puolin on suunnitteilla useita tuulivoimahankkeita, joita on esitetty YVA-ohjelmassa. Näiden lisäksi esimerkiksi Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 ja 2035 on osoitettu Kainuun puolelle etelä-Sotkamoon tuulivoimalle soveltuva alue, jossa hankesuunnittelu ei ole vielä alkanut. Kainuun liitto ehdottaa, että ympäristövaikutusten arviointiselostusta täydennetään Kainuun voimassa olevien maakuntakaavojen tiedoilla.

Kainuun liitto korostaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten arviointia, huomioiden vaikutukset myös Kainuun maakunnan puolelle. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on erityisesti huomioitava vaikutukset ihmisiin, maisemaan, linnustoon (mm. suuret päiväpetolinnut), eläimistöön (mm. susi, metsäpeura) sekä huomioida eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutus radiojärjestelmiin sekä säätukahavaintojen ennustettavuuteen. Lisäksi maakuntakaavaa tarkemmassa suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon nykyiset toimivat ekologiset yhteydet sekä vahvistaa heikkoja yhteyksiä tarkempien selvitysten ja mm. voimalasijoittelun avulla.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija